

Komentáře komor a unií

Česká advokátní komora

JUDr. Monika Novotná, místopředsedkyně České advokátní komory

Na setkání napříč justičními profesemi navazujícím na obnovený Sjezd českých právníků diskutovali zástupci České advokátní komory s exekutory a zástupci ostatních justičních profesí aktuální otázky mimosoudních exekucí. Vymahatelnost práva je nezbytným předpokladem pro dosažení spravedlnosti a tam, kde je sice nárok po právu, ale oprávněný se jej prakticky nedomůže, vnímá to logicky jako odepření spravedlnosti. V systému vymahatelnosti práva pak mají exekutoři nezastupitelné místo.

Je nezbytné, aby systém práva byl v rovnováze, tedy aby bylo standardem dluhy platit a věřitelům se dostalo jejich oprávněného uspokojení. V praxi, především té mediální, je situace odlišná, dochází k dehonestaci věřitelů a následkem toho i k dehonestaci exekutorů. Samozřejmě je nutné hledat i sociální rovnováhu, to však nemůže znamenat, že zásadní právní i faktická ochrana bude poskytována dlužníkům a nikoli věřitelům. Média volají po dalším omezení exekutorů, tedy po dalším omezení věřitelů, to však rozhodně není na místě. Takový systém by totiž způsobil další liknavý postoj dlužníků k plnění jejich dluhů. To se však netýká jen dluhů občanů vůči podnikajícím věřitelům. U bagatelních pohledávek jsou kvůli nákladům řízení paradoxně postiženi spotřebitelé, kteří by chtěli soudně a následně exekučně uplatnit práva z vady zakoupeného zboží nebo služeb.

V rámci diskuse se otevřela i otázka teritoriality exekutorů. Takové řešení zástupci České advokátní komory jednoznačně odmítli. Je celá řada subjektů, které se ve své praxi bez vymáhání pohledávek neobejdou – nejen banky, ale leasingové společnosti, nebankovní finanční instituce, obce atd. Pro ty je daleko jednodušší, když spolupracují s jedním nebo dvěma exekutory, než aby se museli obracet pokaždé na jiného - určeného podle sídla nebo bydliště dlužníka. Navíc ta představa, že pro dlužníka bude vhodnější, aby exekuci zajišťoval

jemu blíže usazený exekutor, je nesmyslná. Dlužník se zpravidla neobrací osobně na věřitele, aby s ním své dluhy v exekuci řešil. Vždy je třeba mít na paměti, že exekuční řízení je zde pro věřitele, nikoli pro dlužníky.

Pokud budeme za dlužníky považovat jen sociální případy, typicky maminky samoživitelky, bude to pohled zcela odtržený od reality. I v rámci procesů oddlužení je velmi často ta maminka na straně věřitele, protože – překvapivě – dlužníci začínají platit výživné až v rámci oddlužení, protože je to přednostní pohledávka a pokud by ji neplatili, nesplnili by podmínky oddlužení.

Nedostatečná faktická vymahatelnost práva je vidět i v rámci ryze občanskoprávních sporů – např. při výpovědích z nájmu bytu pro neplacení nájemného. Od okamžiku podání výpovědi do skutečného fyzického vyklizení bytu uplyne doba v řádu let, nadto pronajímatel dostává byt často v katastrofálním stavu. Právě to je důvodem, proč se nedaří státu nastartovat pronájmy bytů soukromých vlastníků. A pokud by nebylo exekutorů, situace by byla ještě tristnější.

Zástupci České advokátní komory se shodli na tom, že by měla být zachována stávající svobodná volba exekutora bez teritoriálního omezení a že by veškeré zásahy státu směřující k odpuštění dluhů měly být činěny uvážlivě s vědomím, že i věřitelé jsou stranou, která si zaslouží svou právní ochranu.

„My v naší kanceláři velmi využíváme spolupráci s exekutorem, protože se pak můžeme dívat do jeho spisů na naše klienty. To je určitě skvělá věc a je to určitě něco jiného, než je v insolvencích na justici.cz, protože ta struktura u exekutorů je daleko přehlednější. Já sama si ještě pamatuji ty soudní vykonavatele a úplně mě děsí, že by se to mělo vrátit.“